

КЪРТ ВОНЕГЪТ ПОКАНЕТЕ РИТА РАЙТ В АМЕРИКА!

Превод от английски: Владимир Германов, 2000

chitanka.info

Искам Рита Райт да бъде поканена в Съединените щати от нашето правителство или някой от нашите университети колкото е възможно по-бързо. Тя е почитател и преводач, в Съветския съюз, на Уилям Фокнър, Дж. Д. Селинджър, Джон Ъпдайк, Франц Кафка, Ан франк и Робърт Бърнс, наред с останалите.

Госпожа Райт никога не е била тук и иска да дойде, а аз искам хората да ѝ покажат местата на Фокнър и местата на Селинджър, и да ѝ осигурят едно страхотно прекарване. Не е трудно да ѝ осигуриш страхотно прекарване. Наблюдавах как изпадна в екстаз от Париж, миналия октомври. Беше едно от четирите пътувания, които бе предприемала извън страната си за нейните близо седемдесет и пет години. Показа ми Версай, който беше сензационна новост и за двама ни.

— *Подарявам ти го* — каза ми. Английският ѝ беше отличен.

Здравето ѝ също е отлично. Както и литературните ѝ вкусове. Преводачите в СССР откриват книги на чужди езици, които според тях са хубави, после трябва да убедят властите да ги издадат. Когато видим кои книги Рита Райт е осигурила на хората си, не можем да не признаем, че е допринесла за международното разбирателство на дълбоко ниво, повече от всеки друг. Бих бил очарован да видя това признание, написано в историческите книги.

Тя е на този свят от доста време и е познавала множество известни личности. Била е дете преди Революцията. Защитила е научна степен по физиология при самия Павлов. Помислете си за това. Вдовица е на командир на подводница — човек, не особено ентусиазиран от литературата. Тя е уважавала тази липса на ентусиазъм.

Когато дойде тук, ако някога дойде тук, ще се установи, че не е особено ентусиазирана, че всъщност поразително не разбира от икономически и политически дела. Страстните ѝ мнения за различни съветски автори, например, нямат нищо общо с това, дали се ползват с политическо благоволение или не. Интересува се единствено от това, дали могат да пишат или не.

Много лесно е да я накараш да се чувства неудобно, както много други хора, и за мен беше удоволствие да я накарам да се чувства неудобно във връзка с пиратското издаване на книги, което така угоднически се практикува в Съветския съюз. Схемата е следната: там

книги от чужди автори се издават, но без разрешение от авторите. Това се случи с няколко мои романа, без дори да ме уведомят, че ги издават. Угодническото е, че хонорарите, изчислени въз основа на Бог знае какво, се внасят тайно в сметки на името на автора, също Бог знае къде. Носят се слухове, че авторите могат да харчат тези пари само в Съветския съюз. Едно е сигурно — не могат да ги дадат на Солженицин. Греъм Грийн опита да реши въпроса преди години и не успя, разбира се.

Други социалистически страни сключват по-открити и почтени сделки. Казах на Рита Райт, че само Формоса е имал към чуждестранните автори такова обидно отношение, каквото има СССР. Тя посърна.

— Само Формоса? — повтори. — Ще им кажа.

Предполагам, че им го е казала. Не се е страхувала да им каже да издадат Кафка, следователно не би се поколебала да им каже и това.

Несъмнено с времето Русия ще поправи отношението си към авторските права. Можем да почакаме, предполагам. Докато чакаме обаче, трябва да покажем собствените си добри маниери, като поканим Рита Райт да ни види, преди да е станала твърде стара, за да пътува. Има много формалности. Доколкото успях да разбера, някой от важните университети трябва да я покани по някаква важна, сериозна работа. Държавният ни департамент също трябва да заяви удоволствието си от подобно посещение. В момента издирвам властите, които знаят как се правят тези неща. Бих бил очарован, ако тези власти на свой ред се свържат с мен.

Предупреждавам ви: тя не е напълно луда по Достоевски. Нито пък смята, че последният роман на Солженицин е толкова добър, колкото смятат доста чужденци. Предишните му романи обаче са я убедили, че СССР трябва да се гордее с него като писател. Каква е тя като преводач? Тези, които имат право да изкажат мнение, са ми казали, че е много добра. Преводът ѝ на „Спасителят в ръжта“ е сензационен бестселър на всички времена в страната ѝ. Тя, както пишещите в „Таймс“, не е имала право да използва думата „е...а“, но се гордее, че е открила стар руски израз, който е толкова непознат, че официално няма статут на неприлична дума. Никой не е възразил срещу това и книгата е излязла така, както е преведена. За нейно задоволство, непознатата дума, в контекста на шедьовъра на

Селинджър, не звучи нито повече, нито по-малко неприлично, според нея, отколкото самият Селинджър би искал.

ЗАСЛУГИ

Имате удоволствието да четете тази книга благодарение на *Моята библиотека* и нейните всеотдайни помощници.

МОЯТА БИБЛИОТЕКА

<http://chitanka.info>

Вие също можете да помогнете за обогатяването на *Моята библиотека*. Посетете **работното ателие**, за да научите повече.